

26.4.2017

Julkisen hallinnon ICT-toiminto

”Asetus kokonaisarkkitehtuurin kuvauksista” – työryhmän loppuraportti

Valtiovarainministeriö asetti työryhmän valmistelemaan valtioneuvoston asetusta kokonaisarkkitehtuurin kuvauksista. Sen toimikausi oli 1.11.2016 – 30.4.2017

Tausta

Tietohallintolain (634/2011) tavoitteena on rakentaa parempia sähköisiä palveluja erityisesti viranomaisten tietojärjestelmien välisen yhteentoimivuuden avulla. Tämän yhteentoimivuuden syntymisen edellytyksenä ovat yhteiset kokonaisarkkitehtuurin kuvaukset ja määritykset.

Tietohallintolain 4§ mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää julkisen hallinnon tietohallinnon yhteisestä kokonaisarkkitehtuurista siltä osin kuin se koskee tieto-, järjestelmä- ja teknologia-arkkitehtuuria ja sen edellyttämien yhteentoimivuuden kuvausten ja määritysten sisällöstä. Julkista valtaa käyttävän yhteisön, säätiön tai yksityisen henkilön julkisen hallintotehtävän hoitamisessa käyttämän tietojärjestelmän osalta voidaan valtioneuvoston asetuksella säätää vain yhteentoimivuuden edellyttämän tietoarkkitehtuurin ja sen edellyttämien kuvausten ja määritysten sisällöstä.

Asetus perustuu JHS-suositukseen, joka nostetaan julkisen hallinnon tietohallinnon standardiksi. Kokonaisarkkitehtuurin kuvauksia koskevaa JHS-suositusta on valmisteltu osana JHS 179 (Kokonaisarkkitehtuurin menetelmä), josta kuvauksiin liittyvät ohjeet ja määrittelyt on erotettu omaksi suositukseksi JHS 198 Kokonaisarkkitehtuurin peruskuvaukset.

Tehtävät

Työryhmälle annettiin seuraavat tehtävät:

- Julkisen hallinnon tietohallinnon standardin julkistaminen
- Asetuksen ja sen perustelujen laatiminen
- Avoin lausuntokierros
- Viestintäsuunnitelman laatiminen
- Toimeenpanosuunnitelman laatiminen

Organisointi

Asetus valmistellusta vastasi neuvotteleva virkamies Jari Kallela valtiovarainministeriöstä. Työhön osallistuivat myös JHS-projektipäällikö Pekka Niemi ja lainsäädäntöneuvos Eeva Lantto, molemmat valtiovarainministeriöstä. Valtiovarainministeriön JulkICT-osasto valvoi työn etenemistä.

Työn tukena käytettiin JUHTA:n asettamaa JHKA-työryhmää.

Toteutus

Julkisen hallinnon standardin perustana oleva JHS 198 ”Kokonaisarkkitehtuurin peruskuvaukset” laadittiin erillisenä JHS-valmisteluna. Suositusluonnos oli kahdella palautekierroksella ja työryhmä muokkasi luonnosta palautteiden mukaisesti 24.11.2016. JHS-prosessin lisäksi luonnosta ja alustavaa asetusta käsiteltiin mm. kuntasektorin arkkitehtuuriryhmän kokouksessa 14.2. ja JUHTAn alaisen JHKA-työryhmän kokouksessa 1.12.2016. Suositusluonnos on tarkoitus hyväksyä JUHTAssa syksyllä 2017.

Työryhmä laati asetusluonnoksen ja sen perustelut joulukuussa 2016.

Julkisen hallinnon tiedonhallinnan sääntelyn kehittämistä selvittävä työryhmä (VM098:00/2016) asetettiin 17.11.2016. Sen tehtävänä on selvittää julkisen hallinnon tiedonhallintaa koskevan sääntelyn ja tiedonhallintakäytäntöjen nykytila ja kehittämistarpeet ja laatia ehdotus lainsäädännön kehittämiseksi. Tietohallintolain muutoksia suunniteltiin siis samaan aikaan kokonaisarkkitehtuurin kuvausten asetuksen kanssa.

Nämä kaksi hanketta yhdistettiin siten, että kuvauksiin liittyvää sääntelyä tarkasteltiin laajemmin kuin vain tietohallintolain puitteissa. Otakantaa.fi:ssä pyydettiin palautetta tiedonhallinnan kuvausten sääntelyyn liittyen 2.3. – 7.4.2017. Tausta-aineistona oli ehdotus kuvausten sääntelyyn (joka oli sisällöltään yhteneväinen asetusluonnoksen kanssa) ja sen perustelumuiotio sekä JHS198 suositusluonnos. Keskeiset havainnot palautteesta on liitteenä. Palautetta annettiin 11 kappaletta (anonyymi palaute).

Palautteen ja julkisen hallinnon tiedonhallinnan sääntelyn kehittämistä selvittävän työryhmän työn perusteella tuli ilmeiseksi, että tietohallintolain perusteella ei tässä vaiheessa ole tarkoituksenmukaista antaa kuvauksiin velvoittavaa asetusta. Kuvausten sääntely on monitahoinen kysymys, ja siihen tullaan antamaan kattava ehdotus osana laajempaa tiedonhallinnan lainsäädännön kehittämistä.

Tulokset

Työryhmälle annetut tehtävät toteutuivat seuraavasti:

1. Julkisen hallinnon tietohallinnon standardin julkistaminen
 - JHS 198 Kokonaisarkkitehtuurin peruskuvaukset – suositus valmistui, mutta sitä ei ole tarkoituksenmukaista saattaa julkisen hallinnon standardiksi, koska asetusta ei tässä vaiheessa anneta.
2. Asetuksen ja sen perustelujen laatiminen
 - Laadittiin ja julkaistiin osana otakantaa.fi-palautetta
3. Avoin lausuntokierros
 - Otakantaa.fi 2.3. – 7.4.2017
4. Viestintäsuunnitelman laatiminen
 - Ei laadittu, koska asetusta ei tässä vaiheessa anneta
5. Toimeenpanosuunnitelman laatiminen
 - Ei laadittu, koska asetusta ei tässä vaiheessa anneta

Liitteet

Otakantaa.fi-palautteen kooste
 Asetusluonnos
 Asetusluonnoksen perustelut

Jakelu

Hankeikkuna

Tiedoksi